

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/161/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114209352
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114209352.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a z členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Quantum Credit a. s., so sídlom Tomášikova 23/C, Bratislava, IČO: 47 248 980, zastúpený PERSPECTA Legal s. r. o., so sídlom Tomášikova 23/C, Bratislava, IČO: 36 668 745 proti žalovanému: Z. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. I. XXX, t. č., bytom P. republika, Ul. M. W. č. XXXX, J., K. - N., o zaplatenie 176,89 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 11C/194/2014-54 zo dňa 11. 02. 2015 v spojení s opravným uznesením zo dňa 17. 03. 2015, č. k. 11C/194/2014-63 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 129,09 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 104,59 Eur od 04. 04. 2011 do zaplatenia a s úrokmi z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 24,50 Eur od 04. 05. 2011 do zaplatenia. Zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania na účet jeho právneho zástupcu vo výške 45,53 Eur z toho trovy právneho zastúpenia vo výške 29,03 Eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Rozhodnutie odôvodnil zistením, cit.: „Dňa 22. 02. 2011 bola uzavretá zmluva o pripojení medzi spoločnosťou Slovak Telekom a. s. a žalovaným. Spomínaná spoločnosť priradila žalovanému telefónne číslo s príslušnou SIM kartou a dohodli si konkrétny program služieb Relax 60 za mesačný paušálny poplatok 11,90 Eur. Dohodnutá bola doba 24 mesiacov na poskytovanie tejto služby. Bod 2 zmluvy obsahuje vyhlásenie účastníka o tom, že sa oboznámil so všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických telekomunikačných služieb spoločnosti a že po dobu 24 mesiacov od dátumu účinnosti tejto zmluvy nepožiadala o vypojenie SIM karty z prevádzky a že sa nedopustí takého konania a ani neumožní také konanie, na základe ktorého by podniku vzniklo právo porušiť túto zmluvu z dôvodov porušenia povinnosti zo strany účastníka. V nasledujúcom bode 3 sa konštatuje, že v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 2 tejto zmluvy alebo v čl. III bod 3.6 všeobecných podmienok alebo v čl. V bod 5.2 písm. a) - c) všeobecných podmienok je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu 47,80 Eur. Žalovaný neuhradil za poskytnuté telekomunikačné služby faktúry za obdobie od 15. 02. 2011 do 14. 03. 2011 vo výške 104,59 Eur splatnú 03. 04. 2011, tiež faktúru za obdobie od 15. 03. 2011 do 14. 04. 2011 vo výške 24,50 Eur splatnú 03. 05. 2011. Tieto faktúry predstavujú mesačné poplatky a poplatky za ďalšie poskytnuté služby. Faktúrou č. 7201863934 bola žalovanému fakturovaná zmluvná pokuta vo výške 47,80 Eur a faktúra za stala splatnou 03. 03. 2012. Obchodná spoločnosť

Slovak Telekom a. s. predmetnú pohľadávku postúpila zmluvou zo dňa 20. 11. 2013 na žalobcu, čo postupca oznámil žalovanému listom zo dňa 02. 12. 2013.

Nárok na zaplatenie ceny služby súd posúdil podľa zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách a dohodnutých zmluvných podmienok (§ 43 ods. 1, § 42 ods. 1 písm. a)). Súd považoval za dôvodné žalobe o zaplatenie ceny služieb vo výške 129,04 Eur vyhovieť. Z prisúdenej sumy súd priznal aj úroky z omeškania s poukazom na § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Súd žalobu o zaplatenie zmluvnej pokuty považoval za nedôvodnú s poukazom na ust. § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 2, 3, 5 Občianskeho zákonníka. V danom prípade právny predchodca žalobcu ponúkol svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných typových zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť, a to platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Je potrebné zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neprijateľnosti neprímeraných klauzúl. Žalobca si nedostatočne uvedomil, že pokiaľ zmluvná podmienka tak ako je upravená v spotrebiteľskej zmluve má znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky, potom zo zákona je neplatná ako celok tak ako sa to uvádza v § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Súdu je z praxe známe, že nepochybne existujú súdne rozhodnutia o neplatnom dojednaní zmluvnej pokuty z dôvodu neprijateľnej zmluvnej podmienky. V prípade, ak by len jedno takéto súdne rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, potom je namieste aplikácia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá obsahuje zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktorý vyvoláva právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania, najmä neuplatňovať ich plnenie na súde a neprijímať plnenie z nich. Vzhľadom na to, že napriek spomínanému zákonnému zakazu žalobca uplatnil voči žalovanému zmluvnú pokutu nie je možné uplatnenému nároku poskytnúť právnu ochranu, a preto žaloba aj z toho dôvodu bola nedôvodná.

Výrok o náhrade trov konania vyplýva z ust. § 142 ods. 2 O. s. p.“.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Odvolateľ má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd zamietavý výrok rozsudku zmenil a žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Uviedol, že žalovaný vstúpil do zmluvného vzťahu s podnikom, na základe slobodného rozhodnutia, a to za účelom využívania telekomunikačných služieb operátora. Ako je všeobecne známe podnik ako právnická osoba vytvorená za účelom podnikania a s tým súvisiaceho záujmu vytvárania, resp. dosahovania zisku, vstupoval do zmluvného vzťahu so žalovaným za predpokladu určitého očakávaného hospodárskeho výsledku, čo plne korešponduje s účelom založenia. Podnik si absolútne oprávnené a v súlade so zákonom dohodol so žalovaným zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvných povinností. Nakoľko dohoda o zmluvnej pokute má písomnú formu a je v nej taktiež určená výška zmluvnej pokuty možno konštatovať platnosť tejto dohody. Žalovaný svojím podpisom potvrdil dohodu o zmluvnej pokute a tým pádom bol uzročený s možnosťou jej uplatnenia v prípade porušenia povinnosti. Ešte pred vznikom zmluvného vzťahu bola v rámci predzmluvných rokovaní dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 47,80 Eur. Vzhľadom k charakteru inštitútu zmluvnej pokuty jej výška zohľadňovala zabezpečenie povinnosti, na nesplnenie ktorých bola viazaná. Preto odvolateľ nevidí dôvod, na základe ktorého by sa mala jej výška meniť v závislosti od určitých skutočností. Ďalej uviedol, že aj napriek tomu, že v bode III zmluvy o pripojení sa nachádza slovné spojenie „v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti“, myslí sa tým porušenie akejkoľvek povinnosti z povinností následne vymenovaných. Ide teda o výpočet taxatívny a nie exemplifikatívny. Tieto povinnosti sa nachádzajú v článkoch samotnej zmluvy a vo vybraných ustanoveniach všeobecných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú časť zmluvných dokumentov a žalovaný ich pri uzatváraní zmluvného vzťahu priamo prevzal. V uvedených súvislostiach preto odvolateľ trvá na tom, že toto ustanovenie zmluvy ohľadom zmluvnej pokuty je určité, zrozumiteľné a z tohto dôvodu platné. Navyiac v predmetnej veci žalovaný neplnil zo zmluvného vzťahu ani jeden mesiac, z čoho vyplýva, že po uzavretí zmluvy prijal výhodu, ale následne plniť svoje povinnosti absolútne opomenul. Preto bol zo zmluvného vzťahu stratový jedine podnik. K otázke zmluvných podmienok v zmluve a zmluvy samotnej uviedol, že jej uzavretie zo strany účastníka stále ostáva iba na jeho slobodnom rozhodnutí. Tento nie je nijakým spôsobom nútený vstúpiť do zmluvného vzťahu, čoby založilo priestor pre posúdenie právneho úkonu ako absolútne neplatného z dôvodu absencie slobodnej vôle. Je nepopierateľným faktom, že podnik v daných vzťahoch vystupuje s lepším a profesionálnejším informačným základom, čo nakoniec vyplýva z jeho postavenia. Na druhej strane však účastník má právo na relevantné informácie zo strany podniku, na základe ktorých

sa rozhodne či vstúpi do zmluvného vzťahu. V prípade, žeby mu tieto neboli poskytnuté má možnosť domáhať sa ich a na základe toho prijať rozhodnutie o uzatvorení, resp. neuzatvorení zmluvy. V prípade akýchkoľvek pochybností na strane žalovaného, mal tento právo na relevantné informácie zo strany podniku. Právo informovať sa (klásť otázky, požadovať vysvetlenie), mal tak dlho, kým sám neuznal za vhodné pristúpiť, resp. nepristúpiť k rozhodnutiu o vstupe do zmluvného vzťahu s podnikom.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O. s. p.) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O. s. p.). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku v jeho napadnutej zamietavej časti (§ 219 ods. 2 O. s. p.). V súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd dodáva:

Súd prvého stupňa vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní, vec správne posúdil podľa právnej úpravy účinnej v čase vzniku zmlúv a jeho dodatkov.

Predmetom súdnej kontroly je zmluvná pokuta, ktorá inter alia bola dojednaná v paušálnej výške v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 2 zmluvy o pripojení alebo v čl. III bod 3.6 všeobecných podmienok alebo v čl. V bod 5.2 písm. a) - c) Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku (bod 3 zmluvy o pripojení, čl. I. 4 spisu).

Prvostupňový súd rozhodol, že zmluvná pokuta je neprijateľná aj z dôvodu, že je paušálna a nezohľadňuje možnosť porušenia povinnosti v zanedbateľnom rozsahu. A v tomto smere sa odvolací súd nielen stotožňuje s prvostupňovým súdom, ale uvedený záver je v podstate konformný s ustálenou judikatúrou súdov u viacerých operátorov (porov. rozsudok KS v Prešove vo veci 18Co/136/2010, 2Co/137/2010 a iné). Odvolací súd pripomína právoplatné rozsudky, v ktorých aj vo vzťahu k žalobcovi bola predmetná zmluvná pokuta judikovaná ako neprijateľná (napr. rozsudky KS v Prešove vo veciach 3Co/26/2012, 16Co/32/2012). Vo svetle imperatívu zdržania sa ďalšieho používania predmetnej zmluvnej pokuty (§ 53a OZ) žalobca v podstate jej ďalším uplatňovaním voči iným spotrebiteľom vytvára protiprávny stav. Právoplatne zakázanú neprijateľnú zmluvnú pokutu súd za žiadnych okolností priznať nemôže, a to aj keby bol iného názoru. Inak by sa nedal naplniť cieľ smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zabrániť súvislému používaniu neprijateľných podmienok (čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1).

V tomto smere je potrebné poukázať na jednu zo zásad súdnej kontroly prijateľnosti zmluvných podmienok, podľa ktorej pri vyhodnocovaní zmluvnej klauzuly nie je rozhodujúca vôľa účastníkov zmluvy, či záujem, prípadne výhodnosť zneplatnenia zmluvnej podmienky pre niektorého z nich, ale objektívne hľadisko, či posudzovaná zmluvná podmienka nespôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. Preto by napríklad nemohla obstať námietka dodávateľa, že by si v prípade omeškania s platením paušálu za posledný mesiac doby viazanosti takúto zmluvnú pokutu neuplatnil. Rozhodujúce je, že zmluvná pokuta objektívne vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa a to najmä v súvislosti s rizikom jej uplatnenia aj pri drobných nedoplatkoch. Odvolací súd nemôže zaujať iný názor ako ten, že konštrukcia predmetnej zmluvnej pokuty je typickým príkladom dosahovania, resp. vytvorenia príležitosti dosahovania neprimeraného zisku, a to súd tolerovať nemôže (porov. rozsudok KS v Prešove z 10. decembra 2008 č.k. 3Co/67/2008).

Odvolací súd nevidel dôvod ísť do kontroverzie s právoplatnými rozsudkami v iných prípadoch u iných operátoroch, v ktorých sa hrubá nerovnováha takto konštruovanej zmluvnej pokuty skonštatovala (porov. rozsudok KS v Prešove 6Co/113/2011 „Žalobca uplatňuje od žalovaného sankciu v podobe zmluvnej pokuty za porušenie akejkoľvek zmluvnej povinnosti a vo výške, ktorá je nezmenená bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, zostáva mu iba jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie uplatní žalobca rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade, keď sa dostane do omeškania spotrebiteľ na začiatku existencie zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých žalobca dohaduje zmluvnú pokutu v štandardných

zmluvách poškodzujú spotrebiteľa. Neprimeranosť sankcie sa prejavuje osobitne v spojení s časovým aspektom, keďže spotrebiteľ je viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty bez ohľadu na to, či dôjde k porušeniu zmluvnej povinnosti na začiatku alebo konci doby viazanosti.“

V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa nebol oprávnený modifikovať zmluvnú pokutu do nejakej prijateľnej podoby (porov. rozsudok SD C-618/10, výrok č.2 Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je článok 83 legislatívneho dekrétu 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky.

Žalovaný síce podľa odvolateľa porušil zmluvnú povinnosť už v prvom mesiaci zmluvného vzťahu a môže sa javiť, že v jeho prípade obavy z poškodzovania spotrebiteľa nie sú namieste. Súdna kontrola štandardných zmlúv je však postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa a subjektívny postoj zmluvných strán.

Vzhľadom na vyššie uvedené potvrdil odvolací súd napadnutý rozsudok vrátane správneho výroku o trovách konania ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.).

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a nepriznal účastníkom náhradu trov odvolacieho konania. Žalobca nebol úspešný v odvolacom konaní a žalovaný si neuplatnil náhradu trov odvolacieho konania a zo spisu žiadne preukázateľne trovy žalovanému nevyplývajú.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.